WYNIA'S WEEK

Staat bedenkt probleem en verzint dure oplossing

Posted on 24 augustus 2019 by Jan Zandbergen

Het gasverbod voor de Nederlandse huishoudens staat niet op zichzelf. 'De staat overheid creëert zelf een probleem en biedt tezelfdertijd de oplossing, als altijd met een stevig prijskaartje,' constateert Jan Zandbergen. Hij deed alvast ervaring op met de Waterslavin.

De soap die 'Gasverbod' heet is beter dan Game of Thrones. De ontwikkelingen gaan in zo'n duizelingwekkende vaart dat ze de liefhebber makkelijk ontgaan. Je even laten bijpraten door een andere bingewatcher is geen optie, want de afleveringen worden niet aangekondigd. Grote kans dat je informant de laatste ontwikkelingen evenmin kent.

Al met al is 'Gasverbod' spannender dan de Staatsloterij, want in plaats dat de Staat je een bedragje komt brengen, komen ze het via een omweg halen. Dat kon zelfs John de Mol niet bedenken. Maar misschien is 'Gasverbod' is toch eerder de licht geperverteerde variant van de Postcodeloterij. Maar dan eentje waarbij de dienstdoende Gaston je komt vertellen dat je samen met de hele wijk wordt afgesloten. Emotie-tv op zijn best.

Hoe dan ook, dankzij Diederik Samsom & Ed Nijpels blijft de spanning erin. De laatste meesterzet van de scenaristen van het Klimaatplan is dat de geharde kernenergiehater Didi 'een kleine kernreactor' opeens een optie vindt. Mogelijk zo klein dat die naast de lawaaiige warmtepomp in de voortuin kan staan. Het zal warempel lastig worden deze jongste cliffhanger te overtreffen.

De hotemetoot wil wat

Toch is voor de kenners 'Gasverbod' een oeroud thema, met vaste elementen. Er is altijd de onbetrouwbare hotemetoot die de overheid vertegenwoordigt. Dat kan iemand van het kabinet zijn, maar nog vaker een afgedankte politicus waarvan je zeker wist dat hij met de vut was. Of een nutsbedrijf als de drinkwaterleiding of de netbeheerder, met stiekem een monopolie, wat voorkomt dat je naar meer toegeeflijke concurrent loopt.

Zoals in elk groot epos begint het verhaal met een totaal onverwacht bericht van de overheid. Je heet Jozef, je vrouw heet Maria en je moet van de hotemetoot naar Bethlehem om je als echtpaar te laten tellen. Klein bericht, grote gevolgen. Dit verhaal werd trouwens een mondiale klassieker.

Aqua Serva

Mijn eerste ervaring op dit gebied was de totaal onverwachte brief van het Provinciaal Waterleidingsbedrijf Noord-Holland, afgekort PWN. Die had een gewichtige oekaze voor de klanten in Haarlem. Het was het waterleidingbedrijf ter ore gekomen dat zijn werknemers niet veilig konden werken. De brief trad niet in details, maar het kwam erop neer dat monteurs regelmatig geheel of gedeeltelijk onder stroom kwamen te staan, omdat de aarding van de cliëntèle niet in orde was.

De oplossing stond eveneens in de brief. Het was de bedoeling dat de geachte PWN klant zijn elektrische installatie officieel liet testen. En om de cliëntèle zo goed mogelijk van dienst te zijn, had PWN daartoe een dochtermaatschappij opgericht die dat klusje tegen een vergoeding kon klaren.

De liefhebber van 'gasverbod' herkent tussen haakjes onmiddellijk de twee klassieke elementen. De overheid creëert zelf een probleem en biedt tezelfdertijd de oplossing, als altijd met een stevig prijskaartje. De dochtermaatschappij van PWN heette trouwens Aqua Serva, wat Latijn is voor waterslavin. Wat zullen ze een plezier hebben gehad bij het bedenken van die naam.

De aardpen

Kort en goed: het was de bedoeling dat de Haarlemse waterslaafjes een duurbetaalde instantie in de arm namen om de veiligheid van het PWN-personeel te waarborgen. Problemen bij een ander leggen is ook zeer des overheids. Bij de kleine lettertjes in de brief stond dat men niet verplicht was om de Waterslavin in te schakelen. Dit mocht ook bij een andere erkende installateur.

En zoals ook altijd in dit soort gevallen stond het bedrijfsleven in de startblokken om zijn diensten te leveren. De laagste offerte was van een eenmansbedrijf in Beverwijk die ik om redenen van discretie Hoogenprijs zal noemen. Deze firma rekende €45 voor het doormeten van de aardpen, waarop de aarding standaard zit aangesloten. Maar dit bedrag gold volgens Hoogenprijs als instapprijs, want als er

tekortkomingen aan de installatie werden vastgesteld, zouden er meerkosten in rekening worden gebracht.

Het verhaal ontrolde zich op de vertrouwde wijze. De aardpen werd doorgemeten en in orde bevonden. Maar Hoogenprijs stelde vast dat er slechts één aardlekschakelaar aanwezig was waar een minimum van twee voorgeschreven was. Ook ontbrak een verplichte hoofdschakelaar. Voor beide zaken zou ik een schappelijke offerte ontvangen.

Met een factor twintig vermenigvuldigd

Twee dagen later kwam de offerte ten bedrage van €650. Dat was inclusief €45 voor het doormeten van de aardpen. Omdat installatiewerk voor mij geen geheimen heeft, zag ik meteen dat de rekening met een factor twintig was vermenigvuldigd. Een aardlekschakelaar kost ongeveer drie tientjes; het erin zetten is een werkje van een minuut. Een hoofdschakelaar is bovendien alleen verplicht bij een renovatie van de groepenkast, en het bijplaatsen van een enkel los element in een bestaande kast is geen renovatie.

Enigszins samengevat: ik kocht zelf de schakelaar en zette die erin. Ik mailde Hoogenprijs dat ik hem de afgesproken €45 voor de meetwerkzaamheden zou sturen en dat ik afzag van verdere diensten, omdat ik een en ander zelf had uitgevoerd.

Tot mijn verrassing ontving ik vrijwel direct van Hoogenprijs twee A4'tjes e-mail aan verwensingen waar de honden van brood van lustten. Het mannetje schold mij in zijn dupliek volkomen verrot. De vriendelijkste kwalificatie was die van 'oplichter', want ik had zijn masterplan gestolen, wat bestond uit het bijplaatsen van een aardlekschakelaar.

Een vrijheidsstraf?

Het was bovendien onbestaanbaar, zo vervolgde de brief, dat ik zoiets zelf kon plaatsen. Ik had het uiteraard verkeerd gedaan, met zeer fatale gevolgen. Mijn huis zou tot de grond toe afbranden. De verzekering zou geen cent uitbetalen, want de brandweer, zo wist Hoogenprijs, zou in het onderhavige geval onmiddellijk de groepenkast controleren en vaststellen dat er zeer onlangs een aardlekschakelaar verkeerd in was gebeund. En door het ontbreken van een hoofdschakelaar had ik

definitief mijn hoofd in de strop gelegd. Een vrijheidsstraf leek inmiddels het minste.

Bovendien – want de brief ging ademloos verder – was er ongetwijfeld een element van inferieure, goedkope kwaliteit ingezet, waar de firma Hoogenprijs uitsluitend werkte met het Zwitsers/Zweedse merk ABB. Wat overigens exact het merk was dat ik er zelf had ingezet, maar uit pure vredelievendheid besloot ik dat voor me houden.

Ik stuurde het mannetje €45 en vernam niets meer van hem. Ook van het waterleidingbedrijf hoorde ik niets meer nadat ik ze het meetrapport had opgestuurd, samen een foto van de inmiddels uitgebreide groepenkast. Bottom line: je kunt de overheid trotseren, maar helemaal gratis wordt het nooit en ze kunnen erg onhartelijk tegen je doen. Maar tegenslag staalt het karakter.